

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Gezondheidsraad
T.a.v. de heer prof. dr. W.A. van Gool, voorzitter
Postbus 16052
2500 BB DEN HAAG

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Ministerie van VWS
Jeugd

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Krug, A.M. (Aafje)
Senior beleidsmedewerker

T (070)-3407978
M (31)-621160343
aafje.krug@minvws.nl

Kenmerk
990804-153152-J

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum
Betreft

12 JULI 2016

Adviesaanvraag GR Gevolgen jeugdtrauma's en onveilige
hechting op latere gezondheid

Geachte heer Van Gool,

'Gezond en veilig opgroeien' is één van de speerpunten van mijn beleid. Het is voor kinderen van groot belang dat zij starten met een gezonde basis. Uit onderzoek is gebleken dat de eerste 1001 dagen (-9 maanden tot 2 jaar) zeer belangrijk zijn voor de ontwikkeling van kinderen. Een gezonde leefstijl van aanstaande moeders is daarbij een basisvoorwaarde.

Er is momenteel hernieuwde en versterkte belangstelling voor de hechting van kinderen met hun ouders. (Jeugd)hulpverleners worden in de praktijk steeds meer geconfronteerd met emotionele en psychische problematiek, zoals contact- en relatiestoornissen, aandacht- en leerstoornissen (ADHD), drugsgebruik, en angst- en stemmingsstoornissen die verband houden met hechtingsproblematiek in de vroege jeugd. Veilige hechting blijkt een cruciale factor in een gezonde affectieve ontwikkeling van kinderen.

Uit onderzoek komt naar voren dat vroege jeugdtrauma's¹ (adverse childhood experiences) niet alleen van negatieve invloed zijn op de latere psychische, maar ook op de fysieke gezondheid van mensen². Op latere leeftijd leidt dit tot een verhoogd risico op psychische aandoeningen, probleemgedrag, veranderde reactie op stress, maar ook tot een lagere levensverwachting vanwege nadelige beïnvloeding van het immuunsysteem en hormonale systemen.

Het is daarom van belang dat we de reeds ingezette leefstijlaanpak voor het bieden van een gezonde basis aan kinderen gaan verbreden en verdiepen. Het is van belang dat vroegkinderlijke hechting versterkt wordt en jeugdtrauma's zoveel mogelijk worden voorkomen. Hiervoor is het nodig dat de bewustwording en kennis over dit onderwerp bij professionals, maar ook bij (aanstaande) ouders vergroot wordt.

¹ Met jeugdtrauma's wordt bedoeld: emotioneel, fysiek en seksueel misbruik, emotionele en fysieke verwaarlozing, huiselijk geweld, scheiding, psychische problemen in het gezin, een van de ouders in de gevangenis.

² <http://www.acestudy.org/>

VWS wil in dit kader een programma starten (waar mogelijk in samenhang met reeds bestaande (landelijke) programma's en structuren) om zowel de gezondheid van mensen te verbeteren, als ook de intergenerationele overdracht van problemen, kindermishandeling en partnergeweld te doorbreken. De antwoorden op mijn adviesaanvraag zullen hieraan bijdragen.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Ministerie van VWS
Jeugd

Kenmerk
990804-153152-J

Vraagstelling

Gelet op bovenstaande wil ik de Gezondheidsraad de volgende vragen voorleggen:

- Wat is de relatie tussen vroegkinderlijke hechting, traumatisering in diverse stadia van de ontwikkeling en de (latere) fysieke en psychische gezondheid?
- Welke (risico-)factoren hebben invloed op het ontstaan van jeugdtrauma's? Waarom hebben sommige kinderen daar meer last van dan andere kinderen (ofwel wat zijn de 'beschermende' factoren?)
- Welke interventies op het gebied van zorg en preventie kunnen effectief zijn om veilige hechting te bevorderen, jeugdtrauma's te voorkomen, dan wel het effect van deze traumatische ervaringen te beperken?

Ik wil u vragen om in de beantwoording van de vragen uw recente adviezen ten aanzien van 'Samen zorgen in de wijk', 'De beweegrichtlijnen' en 'Gezond opgroeien, weten wat werkt' mee te nemen.

Beleidsrelevantie

Het integraal, preventief werken aan het voorkomen van vroegkinderlijke trauma's en onveilige hechting raakt alle aspecten van het VWS-beleid: van het beleid rondom het veilig en gezond opgroeien van kinderen tot aan het verbeteren van de gezondheid van volwassenen. Dit vergt bewustwording. Door goede preventie en alertheid bij professionals op het moment dat een kind lijdt aan hechtingsproblematiek/trauma kunnen we met elkaar zorgen voor een gezond en veilig klimaat om op te groeien.

Het is wenselijk dat het advies uiterlijk derde kwartaal 2017 wordt opgeleverd.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn